

OBČINA HAJDINA
ŽUPAN
Zg. Hajdina 44/a, 2288 HAJDINA

Številka: 039-2/2013
Datum: 17. 6. 2013

OBČINSKEMU SVETU
OBČINE HAJDINA

NASLOV: *Predlog Strategije razvoja mladih v Občini Hajdina za obdobje 2013 – 2012*

**GRADIVO
PRIPRAVILA:** *Komisija za mlade*

POROČEVALEC: *Uroš Gojkovič, predsednik Komisije za mlade*

PREDLOG: *Občinski svet občine Hajdina obravnava in sprejme Strategijo razvoja mladih v Občini Hajdina za obdobje 2013 - 2012*

PRILOGA: *- predlog strategije*

Župan občine Hajdina
mag. Stanislav Glažar

**STRATEGIJA RAZVOJA MLADIH V
OBČINI HAJDINA ZA OBDOBJE
2013 - 2020**

**Pripravila:
Komisija za mlade Občine Hajdina**

Hajdina, junij 2013

KAZALO VSEBINE

1. UVOD	4
2. OPREDELITEV OSNOVNIH POJMOV NA PODROČJU MLADINE	5
2.1. OPREDELITVE OSNOVNIH POJMOV	5
2.2. TEMELJNI DOKUMENTI	7
2.3. PREDNOSTNA PODROČJA	10
3. CILJI IN UKREPI V OBDOBJU MED 2013 - 2020	11
3.1 CILJ 1: NAČRTRNO OBRAVNAVANJE PODROČJA MLADINE	11
3.1.1 UKREP:.....	11
3.2 CILJ 2: PARTICIPACIJA MLADIH	11
3.2.1 UKREP:.....	12
3.3 CILJ 3: ORGANIZIRANJE MLADIH.....	12
3.3.1 UKREP:.....	12
3.4 CILJ 4: INFORMIRANJE MLADIH	12
3.4.1 UKREP:.....	13
3.5 CILJ 5: ZAPOSLOVANJE MLADIH.....	13
3.5.1 UKREP:.....	13
3.6 CILJ 6: IZOBRAŽEVANJE MLADIH.....	14
3.6.1 UKREP:.....	15
3.7 CILJ 7: STANOVANJSKA POLITIKA.....	15
3.7.1 UKREP:.....	15
3.8 CILJ 8: MOBILNOST MLADIH	16
3.8.1 UKREP:.....	16
4. VIRI IN LITERATURA	17

1. UVOD

Obdobje mladosti je predvsem družbeno in kulturno pogojeno obdobje življenja, čeprav imajo biološki dejavniki, ki vplivajo na zrelost organizma, prav tako pomembno vlogo. V obdobju »mladosti« človek odrašča: razvija se telesno, spolno in duševno, pa tudi družbeno dozoreva. Obdobje mladosti je čas bogatega osebnega oblikovanja, ko se ljudje oblikujemo za samostojno življenje.

Mladost je prehodno obdobje v katerem postanejo življenjske vloge ljudi in njihove identitete nejasne. Gre za položaj, kjer je veliko možnosti in priložnosti, pa tudi ovir in rizikov. Posameznik je postavljen pred izbire med različnimi možnostmi pri oblikovanju svojega življenja in tudi pri vzpostavljanju odnosov z drugimi. Po eni strani se mladi svobodno odločajo in oblikujejo lastne biografije, po drugi pa postajajo odvisni od pritiskov trga delovne sile, izobraževalnega sistema, sistemov socialnega varstva in drugih. Pri tem pa je zmožnost mladega posameznika, da se uspešno sooči s prehodom med mladostjo in odraslostjo, ki postaja vse daljši, bolj tvegan in negotov, močno odvisna od socialnega kapitala, opore družine in drugih socialnih opor.

Trend zmanjševanja deleža populacije med 15. in 29. letom v Sloveniji je očiten. Po podatkih Statističnega urada RS¹ je leta 1971 znašal delež mladih 24,3 %, kmalu po vstopu Slovenije v Evropsko unijo pa se je delež znižal na 20,7 % kar je pomenilo, da predstavljajo mladi le še dobro petino celotnega prebivalstva Slovenije. Statistični urad RS v publikaciji Mladi v Sloveniji (2011: 16, 17) navaja, da se bo »delež mladih v Sloveniji do leta 2030 znižal za skoraj 30 %, v državah članicah EU pa v povprečju za dobrih 16 %«.

Po podatkih Statističnega urada RS² Med je bilo »število najstarejših - tako kot v večini slovenskih občin - večje od števila najmlajših: na 100 oseb, starih 0-14 let, je prebivalo 118 oseb, starih 65 let ali več. To razmerje pove, da je bila vrednost indeksa staranja za to občino enaka vrednosti tega indeksa za celotno Slovenijo. Pove pa tudi, da se povprečna starost prebivalcev te občine dviga v povprečju enako hitro kot v celotni Sloveniji. Podatki po spolu kažejo, da je bila vrednost indeksa staranja za ženske v vseh slovenskih občinah višja od indeksa staranja za moške. V občini je bilo - tako kot v večini slovenskih občin - med ženskami več takih, ki so bile stare 65 let ali več, kot takih, ki so bile stare manj kot 15 let; pri moških pa je bila slika ravno obrnjena«.

Strategija razvoja mladih v Občini Hajdina za obdobje 2013-2020 je dokument, v katerem so zbrani konkretni ukrepi za mlade s področja horizontalnih in vertikalnih mladinskih politik.

Z uresničitvijo ukrepov na področju mladinske politike bo Občina Hajdina postala mladim prijaznejša občina. Sprejeti akti namreč omogočajo ciljno usmerjeno in bolj sistematično delo na področju mladine, hkrati pa zagotavljajo sodelovanje mladih in njihovih predstavnikov z lokalno skupnostjo.

Vsi uporabljeni izrazi zapisani v moški obliki se uporabljajo za osebe obeh spolov.

¹ http://www.stat.si/tema_demografsko_prebivalstvo.asp, 03. 06. 2013

² http://www.stat.si/tema_demografsko_prebivalstvo.asp, 03. 06. 2013

2. OPREDELITEV OSNOVNIH POJMOV NA PODROČJU MLADINE

2.1. OPREDELITVE OSNOVNIH POJMOV

Področje mladine definirajo naslednji temeljni pojmi³:

STRATEGIJA je dolgoročen načrt dejanj, potrebnih za reševanje problemov pri doseganju določenega cilja. Beseda izvira iz grških besed *stratos* (vojska) in *ago* (voditi), tudi danes se pogosto uporablja v kontekstu politike, ekonomije in drugih dejavnosti.

STRATEŠKO NAČRTOVANJE je, kot del strateškega upravljanja (oz. strateškega menedžmenta), vseobsežno, dolgoročno in skladno načrtovanje organizacijskih aktivnosti ter obsega za organizacijo pomembne zadeve; obsega vse dejavnosti in dele organizacije ter okolja, ki vplivajo na organizacijo; obsega tekoče (letno) načrtovanje politike organizacije kot sestavino njenega razvojnega (večletnega) načrtovanja politike in je dovolj pogosto glede na dinamično delovanje organizacije ter na spreminjanje (vplive) okolja. Cilj strateškega načrtovanja je definirati in segmentirati območja delovanja celotne organizacije in njenih posameznih delov ter na osnovi analiz njihovih prednosti in slabosti ter izzivov in nevarnosti iz zunanjega okolja definirati organizacijske in funkcionalne strategije. Ključ uspešnega strateškega načrtovanja pa je uspešno mišljenje.

VIZIJA je opis predvidene prihodnosti. Predstavlja, kam naj bi se praviloma organizacija usmerila v prihodnosti. Slovar opredeljuje vizijo kot predvidevanje oziroma videnje prihodnjih dogodkov.

PROGRAMI opredeljujejo širše elemente in njihove izvedbene dejavnike, ki podpirajo strategije. Z njimi določimo potrebna znanja, razvoj in vsebine idej, ki predstavljajo nadaljnji izbor portfelja za uresničevanje projektov.

CILJ je želeno stanje. Z vidika vodenja projektov opredeljujemo namenski cilj (je opredeljen kot stanje, ki mora biti po končanem projektu doseženo) in objektni cilj (nam pove, s katerim objektom oz. s katerimi objekti bo cilj dosežen, je konkreten).

MLADI so mladostniki in mlade odrasle osebe obeh spolov, stari od 15. do dopolnjenega 29. leta.

ORGANIZACIJA V MLADINSKEM SEKTORJU je subjekt, ki deluje v mladinskem sektorju in je organizirana kot mladinska organizacija, organizacija za mlade ali mladinski svet.

MLADINSKI SEKTOR predstavljajo področja, kjer poteka proces oblikovanja in uresničevanja mladinskih politik in mladinskega dela. Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (2010, v nadaljevanju ZJIMS) je mladinski sektor opredelil kot področja, kjer poteka proces oblikovanja in uresničevanja mladinskih politik in mladinsko delo. Ta področja zakon opisuje v devetih točkah (ZJIMS):

³ Lebič, Tadej. 2011

1. avtonomija mladih; doseganje čim hitrejši samostojnosti mladih za družbeno odgovorno življenje; sem prištevamo ekonomsko in osebno samostojnost z oblikovanjem življenjskih prioritiet posameznika;
2. neformalno učenje in usposabljanje ter večanje kompetenc mladih; za doseganje večje konkurenčnosti na trgu dela, ki nam posredno omogoča doseganje lastne avtonomije;
3. dostop mladih do trga delovne sile in razvoj podjetnosti mladih; poleg finančne neodvisnosti mladih omogoča tudi dvig gospodarske rasti in oblikovanje stabilnega gospodarskega okolja;
4. skrb za mlade z manj priložnostmi v družbi; oblikovanje strpne in enakovredne družbe z občutkom za pomoč in družbeno odgovornim ravnanjem;
5. prostovoljstvo, solidarnost in medgeneracijsko sodelovanje mladih; za krepitev pozitivnih osebnih vrednot;
6. mobilnost mladih in mednarodno povezovanje; za potrebe povezovanja in druženja ter ustvarjanja strpnega okolja, ki bo omogočalo kakovosten medkulturni dialog in razumevanje drugih kultur;
7. zdrav način življenja in preprečevanje različnih oblik odvisnosti mladih;
8. dostop mladih do kulturnih dobrin in spodbujanje ustvarjalnosti ter inovativnosti mladih in
9. sodelovanje mladih pri upravljanju javnih zadev v družbi; z namenom resničnega dialoga z mladimi pri reševanju vprašanj, ki se nanašajo na mladinsko delo in mladinsko politiko.

2.2. TEMELJNI DOKUMENTI

Z Zakonom o javnem interesu v mladinskem sektorju (2010) se opredeljuje mladinski sektor in določa javni interes v mladinskem sektorju ter način uresničevanja javnega interesa v njem. V več točkah se navezuje tudi na uresničevanje interesov v lokalnih skupnostih. Za potrebe te publikacije izpostavljamo in pojasnujemo ključne točke⁴.

6. člen ZJIMS opredeljuje nosilce javnega interesa. Mednje uvršča državo in samoupravne lokalne skupnosti ter na območjih, kjer avtohtono živijo pripadniki italijanske in madžarske narodne skupnosti, njihove samoupravne narodne skupnosti. Organ, pristojen za uresničevanje javnega interesa v mladinskem sektorju na državni ravni, je organ, pristojen za mladino. Pri uresničevanju javnega interesa v mladinskem sektorju sodelujejo tudi drugi upravni organi, pristojni za posamezna področja mladinskega sektorja. V četrtem odstavku tega člena ZJIMS jasno določi tudi uresničevanje javnega interesa v mladinskem sektorju na lokalni ravni, za katerega so zadolženi organi samoupravne lokalne skupnosti. Na podlagi navedenega člena imajo mladinske organizacije, mladinski sveti lokalnih skupnosti in organizacije za mlade (skupaj s pobudnimi skupinami mladih) zakonsko podlago za dialog z lokalnimi skupnostmi in uresničevanje njihovih interesov na lokalni ravni (ZJIMS).

27. člen zakona neposredno določa tudi pristojnosti samoupravnih lokalnih skupnosti. Zakon pravi, da samoupravna lokalna skupnost izvaja mladinsko politiko na lokalni ravni skladno z lastnimi interesi, potrebami, zmožnostmi in okoliščinami, kot so število in struktura prebivalcev, ekonomska moč ter prostorske in kadrovske zmogljivosti v mladinskem sektorju. Zakon nadaljuje, da lahko samoupravna lokalna skupnost uresničuje mladinsko politiko na lokalni ravni, tako da sprejme lokalni program za mladino, ustanovi delovno ali posvetovalno telo za mladinska vprašanja, finančno podpira programe v mladinskem sektorju in izvaja druge ukrepe v mladinskem sektorju v skladu z zakonom (ZJIMS).

Ta člen je za pripravo strategije na področju mladih in mladinske politike velikega pomena, saj določi možne vzvode, ki so lahko sam predmet strategije ali neposredni nosilci za oblikovanje strategije. Prav tako neposredno določi del nosilcev strukturiranega dialoga z mladimi⁵.

27. člen govori tudi o sofinanciranju programov v mladinskem sektorju na lokalni ravni, za kar navaja smiselno uporabo določb zakona. Slednji na tem področju ne prinaša novosti, sofinanciranje pa opredeli predvsem s pripravo javnih pozivov in javnih razpisov na področju mladinskega sektorja, ki se vsebinsko vežejo na področja mladinskega sektorja, ki jih opredeljuje zakon. Posredni načini sofinanciranja mladinskih programov so opredeljeni tudi z zagotavljanjem mladinske infrastrukture in oblikovanjem ustreznih ukrepov za razvoj mladinskega dela in mladinske politike na lokalni ravni (ZJIMS 2010).

Temeljne nacionalne in evropske dokumente s področja vertikalne mladinske politike predstavljajo:

⁴ Lebič, Tadej. 2011

⁵ Lebič, Tadej. 2011

Nacionalni dokumenti:

- Predlog Resolucije o nacionalnem programu za mladino 2013-2022
- Strategija Urada RS za mladino na področju mladinske politike do leta 2010, 2005
- Koncept razvoja mladinskega turizma v Sloveniji, 2005
- Koncept informiranja in svetovanja za mlade v Sloveniji, 2003

Evropski dokumenti⁶:

- Resolucija Sveta z dne 27. novembra 2009 o prenovljenem okviru za evropsko sodelovanje na področju mladine (2010 – 2018) (2009/C 311/01), 2009
- Sporočilo Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko – socialnemu odboru in Odboru regij: Strategija EU za mlade – vlaganje v mlade in krepitev njihove vloge in položaja. Prenovljena odprta metoda koordinacije za obravnavo izzivov in priložnosti za mlade (COM (2009) 200), 2009
- Zelena knjiga: Spodbujanje učne mobilnosti za mlade (COM (2009) 329), 2009
- Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta z dne 22. maja 2008, o participaciji mladih z manj priložnostmi (2008/C 141/01), 2008
- Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o zdravju in dobrem počutju mladih, z dne 20. novembra 2008 (2008/C 319/01), 2008
- Priporočilo Sveta z dne 20. novembra 2008 o mobilnosti mladih prostovoljcev v Evropski uniji (2008/C 319/03), 2008
- Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko – socialnemu odboru in Odboru regij: Spodbujanje polne udeležbe mladih v izobraževanju, zaposlovanju in družbi (COM (2007) 498), 2007
- Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o priznavanju vrednosti neformalnega in priložnostnega učenja na področju evropske mladine (2006/C 168/01), 2006
- Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o uresničevanju skupnih ciljev na področju participacije in informiranja mladih s ciljem spodbujanja njihovega dejavnega evropskega državljanstva (2006/C 297/02), 2006
- Priporočilo evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje (2006/962/ES), 2006
- Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se srečali v okviru Sveta, o obravnavi zadev, ki se nanašajo na mlade v Evropi – izvajanje Evropskega pakta za mlade in spodbujanje dejavnega državljanstva (2005/C 292/O3), 2005
- Sklepi predsedstva evropskega sveta v Bruslju, 22. in 23. marca 2005, Evropski mladinski pakt, (7619/05), 2005
- Revidirana Lizbonska strategija, 2005
- Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic na srečanju v okviru Sveta, z dne 24. maja 2005, o pregledu ukrepov v okviru evropskega sodelovanja na področju mladih (2005/C 141/01), 2005
- Evropska listina o informiranju mladih, 2004
- Rotterdamska deklaracija: Priporočila na predloge Evropske komisije o novem mladinskem programu »Mladi v akciji« za obdobje 2007 – 2013, 2004
- Revidirana evropska listina o vključevanju mladih v lokalno in regionalno življenje, 2003

⁶ Strategija Urada RS za mladino na področju mladinske politike do leta 2010. (2005).

- Resolucija Sveta z dne 25. novembra 2003 o skupnih ciljih na področju participacije in mladinskega informiranja (2003/C 295/04), 2003
- Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, dne 14. februarja 2002, o skupnih ciljih na področju prostovoljnega dela mladih (2002/C 50/02), 2002
- Bela knjiga Evropske komisije: Nova spodbuda za evropsko mladino, 2001

2.3. PREDNOSTNA PODROČJA

Za prednostna področja izvajanja mladinskih programov in projektov v Občini Hajdina so v skladu s z navedenimi temeljnimi dokumenti in Pravili o kriterijih in načinu podeljevanja certifikata »Mladim prijazna občina« določena naslednja področja⁷:

- načrtno obravnavanje področja mladine,
- participacija mladih,
- organiziranje mladih,
- informiranje mladih,
- zaposlovanje mladih,
- izobraževanje mladih,
- stanovanjska politika in
- mobilnost mladih.

⁷ Pravila o kriterijih in načinu podeljevanja certifikata Mladim prijazna občina. (2013)

3. CILJI IN UKREPI V OBDOBJU MED 2013 - 2020

Pri pripravi Strategije razvoja mladih v Občini Hajdina za obdobje 2013 – 2020, oblikovanju strateških ciljev in ukrepov je Komisija za mlade izhajala iz dolgoročnih učinkov, ki jih bodo aktivnosti znotraj strategije razvoja mladih imele na razvoj vertikalnega področja mladinske politike v Občini Hajdina.

Primarno ciljno skupino Strategije razvoja mladih v Občini Hajdina za obdobje 2013 – 2020 predstavljajo mladi, ki so ena najbolj ranljivih skupin v družbi, posebej v sedanji gospodarski in finančni krizi, hkrati pa v današnji starajoči se družbi veliko bogastvo. Z ukrepi v strategiji želi Občina Hajdina primarno krepiti mlade, posledično pa se ukrepi dotikajo ter krepijo organizacije, ki izvajajo programe in projekte na polju vertikalne mladinske politike, ne glede na to ali gre za »mladinske organizacije«, »organizacije, ki izvajajo dejavnost za mlade« ali druge izvajalce mladinskih programov in projektov⁸.

3.1 Cilj 1: NAČRTNO OBRAVNAVANJE PODROČJA MLADINE

Položaj mladih v lokalni skupnosti je potrebno celovito in načrtno urejati. Le s kontinuiranim načrtnim obravnavanjem mladine lahko lokalna skupnost zagotovi boljše sistemske pogoje za mladinsko delo in mladinsko politiko, zagotavlja pogoje za sodelovanje mladih pri odločanju o za mlade pomembnih odločitvah, sofinancira mladinske strukture in zagotavlja javni interes v mladinskem sektorju.

3.1.1 Ukrep:

Občina Hajdina bo sprejela dokument, s katerim sistemsko ureja področje mladinskih politik in/ali mladinskega dela v lokalni skupnosti.

3.2 Cilj 2: PARTICIPACIJA MLADIH

Participacija mladih v lokalnih skupnostih pomeni načrtno obravnavanje področja mladine vključevanje mladih v odgovorne in izzivalne procese in odločitve, ki sledijo iz splošnih potreb v lokalni skupnosti, pri čemer mladim omogočimo načrtovanje in/ali odločanje o zadevah, ki vplivajo na celotno generacijo: torej soodločanje pri aktivnostih, katerih vpliv presega udeležene mlade in ima posledice za širšo skupnost.

Participacija mladih se nanaša na aktivno udeležbo in resnično vplivanje na odločitve, ki zadevajo življenje in delo mladih, ne pa njihovo simbolno ali pasivno prisotnost pri delovanju lokalnih oblasti. Udejstvovanje se zato ne meri le v obsegu, ampak tudi v kvaliteti. Kvaliteta udejstvovanja je učinkovita, ko imajo ljudje učinek na proces, vplivajo na odločitev ali proizvedejo želeni rezultat.

⁸ Predlog Resolucije o nacionalnem programu za mladino 2013-2022, Pravila o kriterijih in načinu podeljevanja certifikata Mladim prijazna občina.(2013)

3.2.1 Ukrep:

V Občini Hajdina bo vzpostavljen vsaj eden od mehanizmov participacije mladih, ki omogoča sodelovanje mladih z lokalno skupnostjo tako, da bo omogočal sodelovanje mladih pri sprejemanju zakonskih in drugih predpisov, ki vplivajo na življenje in delo mladih.

3.3 Cilj 3: ORGANIZIRANJE MLADIH

Podlago za ekonomsko in socialno neodvisnost mladi osvojijo predvsem skozi formalno in neformalno izobraževanje; kompetence za aktivno in odgovorno državljanstvo pa lahko na neposreden način pridobijo v mladinskih organizacijah, ki predstavljajo edinstveno učno polje demokratičnih procesov. Mladinske organizacije omogočajo mladim, da vplivajo na družbo, jim pomagajo na poti ekonomskega in socialnega osamosvajanja ter posledično ključno prispevajo k razvoju države.

Večletno članstvo v mladinskih organizacijah vodi v aktivno in odgovorno državljanstvo in izboljšuje kvaliteto življenja mladih tako v času vključenosti v organizacijo kot tudi pozneje v življenju, saj zagotavlja pridobivanje znanj, veščin, pomembnih vrednot in družbene odgovornosti, kar pripomore k uspešnosti njihovega razvoja na vseh življenjskih področjih.

Mladinske organizacije s svojimi aktivnostmi prav tako izboljšujejo kvaliteto življenja v okoljih, v katerih delujejo, saj prinašajo nove ideje, krepijo medkulturno in medgeneracijsko solidarnost, dajejo pobude za spremembe in bogatijo ponudbo pristočasnih aktivnosti.

Mladinske organizacije prinašajo torej številne dolgoročne prednosti tako za vključene mlade kot za lokalno skupnost, ki naj bi prepoznavala njihov pomen in spodbujala njihovo delovanje. Mladim prijazna skupnost ne zapostavlja mladinskih organizacij, ampak podpira njihovo delovanje in razvoj.

3.3.1 Ukrep:

Občina Hajdina bo izvajala vsaj enega od naslednjih ukrepov:

- *Lokalna skupnost zagotavlja finančno podporo mladinskim organizacijam preko projektnega financiranja (možnost prijave projektov in/ali programov) ali stalnih sredstev v občinskem proračunu.*
- *Lokalna skupnost sofinancira redno delo mladinskih organizacij.*
- *Lokalna skupnost sofinancira usposabljanje kadrov – mladinskih delavcev in voditeljev.*
- *Lokalna skupnost zagotavlja prostore, namenjene delovanju mladinskih organizacij.*
- *Lokalna skupnost nudi finančno podporo mladinskemu centru v občini.*
- *Lokalna skupnost izvaja druge ukrepe s področja organiziranja mladih.*

3.4 Cilj 4: INFORMIRANJE MLADIH

Informiranje mladih zajema najrazličnejše (nekomercialne) družbene aktivnosti, ki mladim nudijo informacije s področij, ki jih zadevajo oz. jim omogočajo, da aktivno odločajo o lastnem osebnem razvoju. Med osnovne informativne vsebine prištevamo predvsem informacije povezane s šolanjem, poklicnim usmerjanjem, zaposlovanjem, osamosvajanjem, zdravjem in socialnim varstvom, pomočjo v stiski, prostim časom, z zagovorništvom in

praviciami, z aktivnimi dejavnostmi, aktivnostmi v prostem času, ekologijo, mednarodnimi dejavnostmi...

Pri posredovanju informacij, ki vplivajo na življenje in aktivnosti mladih, ima lokalna skupnost pomembno vlogo. V sodobni informacijski družbi ima namreč vrsto možnosti, kako posredovati informacije tako, da dosežejo ciljno publiko mladih. Mladim prijazna občina ima vzpostavljen sistem informiranja mladih o ključnih zadevah, ki vplivajo na življenje mladih v lokalni skupnosti.

3.4.1 Ukrep:

Občina Hajdina bo izvajala vsaj enega od naslednjih ukrepov:

- *Lokalna skupnost zagotavlja (izvaja ali financira izvajanje) informacijske točke o možnostih izobraževanja / usposabljanja mladih (tudi v obliki spletne strani) ter učni mobilnosti mladih.*
- *Lokalna skupnost zagotavlja (izvaja ali financira izvajanje) informacijske točke o možnostih zaposlovanja mladih (tudi v obliki spletne strani) ter delovni mobilnosti mladih.*
- *Lokalna skupnost skrbi za informiranje mladih o možnosti pridobitve neprofitnih stanovanj, ugodnejših obrestnih mer, svetovanje o nakupu / najemu stanovanja, svetovanje pri sporih z najemodajalci ipd.*
- *Lokalna skupnost skrbi za informiranje mladih o vseh zadevah, ki neposredno ali posredno vplivajo na življenje mladih v lokalni skupnosti.*
- *Lokalna skupnost izvaja druge ukrepe na področju informiranja mladih.*

3.5 Cilj 5: ZAPOSLOVANJE MLADIH

Finančna neodvisnost, ki naj bi jo prinašala zaposlitev, predstavlja osnovo za osamosvojitve mladih. Vendar visoka stopnja brezposelnosti med mladimi in ne-varne oz. t.i. fleksibilne oblike zaposlitve (delo za določen čas, delo s krajšim delovnim časom, delo preko podjetne ali avtorske pogodbe, samozaposlitev ipd.), ki so značilne prav za mlade, ključno zaznamujejo življenje mladih, ki se tako vse kasneje osamosvajajo in vstopajo v obdobje odraslosti.

Ustrezna ureditev področja zaposlovanja mladih je ključna za uspešen razvoj družbe. Z delom se posameznik preživlja, uresničuje svoje potencialne, razvija svojo osebnost in družbeno odgovornost. Brezposelnost pa povzroča revščino in socialno izključenost, kar je nesprejemljivo z vidika človekovih pravic in osnovnih vrednot, torej ni v javnem interesu.

Za uspešen razvoj družbe in države so torej zaposlovanje mladih in vse potrebne predhodne aktivnosti, ki ustvarjajo primerne pogoje za učinkovito zaposlovanje mladih, ključnega pomena. Zaposlovanje mladih je potrebno spodbujati in podpirati že v prvi fazi odraščanja ter ga aktivno omogočati v času, ko mladi zapustijo šolski sistem.

3.5.1 Ukrep:

Občina Hajdina bo izvajala vsaj enega od naslednjih ukrepov:

- *Lokalna skupnost nudi finančne spodbude za samozaposlovanje mladih in nudi pomoč pri samozaposlitvi.*

- *Lokalna skupnost subvencionira prve redne pogodbene zaposlitve (določen in nedoločen čas) za mlade.*
- *Lokalna skupnost mlade umešča v eno izmed prednostnih upravičencev na razpisih, ki spodbujajo podjetništvo, kot je na primer razpis, ki nudi sofinanciranje pri nakupu delovnih sredstev za novonastala podjetja, ki jih ustanovijo mladi podjetniki.*
- *Lokalna skupnost zagotavlja oprostitev dajatev za mlade podjetnike, kot je na primer oprostitev plačila nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča.*
- *Lokalna skupnost nudi olajšave za gospodarske družbe, ki so registrirane v lokalni skupnosti in imajo med zaposlenimi najmanj 15-odstotni delež mladih.*
- *Lokalna skupnost ima vzpostavljen center za spodbujanje konkurenčnosti in inovativnosti (podjetniški inkubator).*
- *Lokalna skupnost je (so)ustanovila kooperativo za mlade, ki deluje kot učni center, kjer lahko mladi pridobijo delovne izkušnje, opravijo pripravništvo, ipd.*
- *Lokalna skupnost objavlja razpise za subvencioniranje stroškov za delovanje mladih podjetij v lokalni skupnosti, ki jih ustanovijo mladi podjetniki.*
- *Lokalna skupnost zagotavlja možnosti opravljanja pripravništva v službah občinske uprave in drugih javnih institucij v občinskem upravljanju.*
- *Lokalna skupnost sofinancira programe karierne orientacije, načrtovanja in svetovanja na področju zaposlovanja mladih.*
- *V lokalni skupnosti je vzpostavljeno lokalno partnerstvo za spodbujanje zaposlovanja mladih na lokalnem trgu dela.*
- *Lokalna skupnost zagotavlja sofinanciranje programov spodbujanja delovne aktivnosti dolgotrajno brezposelnih mladih v lokalni skupnosti.*
- *Lokalna skupnost zagotavlja nepovratna sredstva za dejavnosti socialnega podjetništva mladih, ki so v skladu z javnim interesom lokalne skupnosti.*
- *Lokalna skupnost sofinancira programe informiranja, svetovanja, usposabljanja in mentorstva za samozaposlovanje in podjetništvo mladih v lokalni skupnosti.*
- *Lokalna skupnost organizira lokalne zaposlitvene sejme.*
- *Lokalna skupnost izvaja druge ukrepe na področju zaposlovanja mladih.*

3.6 Cilj 6: IZOBRAŽEVANJE MLADIH

Učenje je proces, ki poteka skozi celotno obdobje našega življenja. Mladi se izobražujejo formalno ali neformalno. Pri tem pod pojmom formalno izobraževanje razumemo načrtovan proces učenja oz. pridobivanja znanja, ki sledi vnaprej določenim ciljem in se odvija v formalnih institucijah za izobraževanje in usposabljanje ter vodi do splošno priznanih diplom in kvalifikacij.

Neformalno izobraževanje je prav tako načrtovan proces učenja oz. pridobivanja znanja, vendar se odvija izven formalnih sistemov izobraževanja in usposabljanja in ni nujno, da vodi do formalno priznanih rezultatov. Bistven poudarek daje aktivnosti in samoiniciativnosti udeležencev. Neformalno učenje se lahko odvija v okviru aktivnosti organizacij in skupin civilne družbe ali na delovnem mestu.

Za celovito izobraževanje mladih je prvenstvenega pomena povezovanje obeh stebrov izobraževanja. Njun komplementaren odnos mladim zagotavlja uspešno osamosvajanje, večjo zaposljivost, osebnostni in poklicni razvoj ter višjo kakovost življenja.

Lokalna skupnost, ki si želi take mlade, ki bi s svojim znanjem pripomogli k dobrobiti celotne skupnosti, naj mladim zagotovi ustrezne pogoje za izobraževanje. Slednje lahko doseže z izvajanjem različnih ukrepov s področja izobraževanja mladih.

Lokalna skupnost sofinancira projekte in programe (formalnih ali neformalnih) usposabljanj za mlade.

3.6.1 Ukrep:

Občina Hajdina bo izvajala vsaj enega od naslednjih ukrepov:

- *Lokalna skupnost razpisuje štipendije za mlade.*
- *Lokalna skupnost sofinancira kadrovske štipendije za deficitarne poklice.*
- *Lokalna skupnost razpisuje štipendije za mlade s socialno slabšim položajem.*
- *Lokalna skupnost razpisuje denarne spodbude učencem, dijakom in študentom v lokalni skupnosti, ki dosegajo dobre učne rezultate in izjemne uspehe pri različnih obšolskih dejavnostih.*
- *Lokalna skupnost nudi infrastrukturno podporo neformalnim ali formalnim izobraževalnim programom.*
- *Lokalna skupnost mladim ali mladinskim organizacijam omogoča brezplačno uporabo občinske infrastrukture za izvajanje programov izobraževanj.*
- *Lokalna skupnost zagotavlja možnost opravljanja študijske prakse v službah občinske uprave in drugih javnih institucijah v občinskem upravljanju.*
- *Lokalna skupnost izvaja druge ukrepe na področju izobraževanja mladih.*

3.7 Cilj 7: STANOVANJSKA POLITIKA

Odselitev od staršev je eden prvih korakov na poti do osamosvajanja mladega posameznika. Posledice pozne odselitve in z njim povezanega t.i. podaljšanega otroštva se kažejo v vse daljši odvisnosti mladih od staršev in kasnejšemu prehodu iz obdobja mladosti v odraslost: mladi v Sloveniji se težje in kasneje odločajo za ustvarjanje lastne družine ter sprejemanje drugih odgovornosti v življenju.

Na področju reševanja stanovanjske problematike mladih ima ključno vlogo lokalna skupnost, ki lahko z ukrepi na področju stanovanjske politike mladim omogoča lažji dostop do prvega stanovanja in posledično hitrejše in lažje osamosvajanje, prevzemanje odgovornosti ter nižjo stopnjo izseljevanja mladih. Posledica take politike prinaša prednosti ne le za mlade, ampak tudi za lokalno skupnost nasploh.

3.7.1 Ukrep:

Občina Hajdina bo izvajala vsaj enega od naslednjih ukrepov:

- *Lokalna skupnost v razpisu za podelitev neprofitnih najemniških stanovanj uvršča mlade kot posebno kategorijo upravičencev.*
- *Lokalna skupnost zagotavlja nižje obrestne mere za mlade, ki rešujejo prvo stanovanjsko vprašanje.*
- *Lokalna skupnost ima sprejet lokalni stanovanjski program, v katerem so mladi izpostavljeni ciljni skupini.*

- *Lokalna skupnost pod ugodnimi pogoji nudi stanovanje za družbeno nadpovprečno aktivnega mladega posameznika.*
- *Lokalna skupnost subvencionira najemnine mladim.*
- *V lokalni skupnosti je ustanovljena stanovanjska zadruga.*
- *Lokalna skupnost izvaja druge ukrepe za rešitev prvega stanovanjskega problema mladih.*

3.8 Cilj 8: MOBILNOST MLADIH

Mobilnost mladih je zmožnost mladih, da v okviru doseganja ciljev za osebnostni razvoj, osamosvajanje, za namene prostovoljskega in mladinskega dela, izobraževalnih sistemov in programov, strokovnih usposabljanj, zaposlitvenih ter kariernih ciljev, bivanjskih priložnosti ter pristočasnih aktivnosti prehajajo med različnimi kraji v matični državi in zunaj nje.

Mladi se z mobilnostjo soočajo že v svoji lokalni skupnosti. Pod pojem mobilnosti prištevamo možnosti, ki jih ima mlad posameznik, da v sprejemljivem času iz točke A doseže točko B v svojem lokalnem okolju, kar zagotavlja urejenost mestnega, primestnega in medmestnega prometa.

Mobilnost mladih v Evropi, ki temelji na načelu svobodnega gibanja, omogočenega vsem evropskim državljanom, ima osrednjo vlogo v evropskem sodelovanju na področju formalnega ali neformalnega izobraževanja in usposabljanja. Mednarodna učna mobilnost je pomemben instrument za spodbujanje občutka pripadnosti Evropi, spodbujanje socialnega in poklicnega vključevanja, zagotovitev konkurenčnosti evropskega gospodarstva v globaliziranem okolju, krepitev evropskega državljanstva in konkurenčnosti. Smisel mednarodne učne mobilnosti je bogatitev znanja in izkušenj mladih, krepitev njihove sposobnosti prilagajanja, zagotavljanje boljših možnosti zaposlovanja ter prek komunikacije v različnih jezikih in dojemanja različnih kultur krepitev medkulturnega razumevanja.

3.8.1 Ukrep:

Občina Hajdina bo izvajala vsaj enega od naslednjih ukrepov:

- *Lokalna skupnost pri urbanističnem načrtovanju in sistemih javnega prevoza upošteva potrebe mladih.*
- *Lokalna skupnost sofinancira prevoze dijakov in študentov v kraju bivanja in kraju študija ali med njima.*
- *Lokalna skupnost podpira programe izobraževanj za uporabo koles in pospešuje razvoj kolesarske kulture.*
- *Lokalna skupnost razvija prometno strategijo, ki spodbuja javni prevoz in aktivira večje število prebivalcev za uporabo koles.*
- *Lokalna skupnost zagotavlja prevoz mladih na pristočasne aktivnosti v primeru, da prevoz v okviru obstoječih programov javnega prevoza ne obstaja.*
- *Lokalna skupnost sofinancira programe in projekte, ki spodbujajo mednarodno mobilnost mladih.*
- *Lokalna skupnost sodeluje s pobratenimi občinami/mesti in vključuje mlade v program sodelovanja.*
- *Lokalna skupnost izvaja druge ukrepe na področju mobilnosti mladih.*

4. VIRI IN LITERATURA

Lebič, Tadej. 2011. Kako pripraviti lokalno strategijo na področju mladih in mladinske politike. Celje: Celjski mladinski center, javni zavod za mladinsko kulturo, izobraževanje, informiranje in šport.

Pravila o kriterijih in načinu podeljevanja certifikata Mladim prijazna občina. (2013). Pridobljeno 3. 06. 2013, na spletni strani Mladi in občina:

<http://www.mladi-in>

[obcina.si/images/stories/fajli/Certifikat_2013/Pravila%20o%20kriterijih%20in%20na%C4%8Dinu%20podeljevanja%20certifikata%20Mladim%20prijazna%20ob%C4%8Dina.pdf](http://www.mladi-in-obcina.si/images/stories/fajli/Certifikat_2013/Pravila%20o%20kriterijih%20in%20na%C4%8Dinu%20podeljevanja%20certifikata%20Mladim%20prijazna%20ob%C4%8Dina.pdf)

Predlog Resolucije o nacionalnem programu za mladino 2013-2022. (2013). Pridobljeno 3. 06. 2013, na spletni strani CNVOS:

<http://www.cnvos.info/index/article/id/8251/cid/97>

Spletna stran Statističnega urada RS. Pridobljeno 03. 06. 2013:

http://www.stat.si/tema_demografsko_prebivalstvo.asp

Strategija Urada RS za mladino na področju mladinske politike do leta 2010. (2005).

Pridobljeno 03. 06. 2013, na spletni strani Urada RS za mladino:

http://www.ursm.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/